

Foto: Lillian Eideen

Veiledning for studenter i Ekspertes i team

Våren 2022

Veiledning for studenter i Ekspertes i team

Våren 2022

Kjære EiT-student

Det du holder i nå er en veiledning for studenter i emnet Ekspertes i team (EiT) ved NTNU i Trondheim. Veiledningen er laget for å gi dere studenter kunnskap om emnet og støtte til gjennomføringen.

EiT gjennomføres normalt fjerde år i vårsemesteret. Tanken er at dere da har opparbeidet nok fagkunnskap til å møte studenter fra andre fag og lære dere å samarbeide på tvers av faggrensene. Erfaringene fra EiT er viktig kunnskap å ha med inn i arbeidslivet for studenter fra alle fagretningene. Det var også etterspørsel fra næringslivet om tverrfaglig samarbeidskompetanse som gjorde at Ekspertes i team så dagens lys. I 2001 ble emnet dannet, da kun med sivilingeniørstudenter.

Året etter ble NTNU tildelt Utdanningskvalitetsprisen fra daværende Utdannings- og forskningsdepartementet for emnet og samme år besluttet styret at EiT skulle bli obligatorisk i alle masterprogram. Tilbakemeldingene både fra eksterne bedrifter og involverte i emnet sier at emnet fortsatt er høyst relevant og at samarbeidskompetanse mer enn noen gang før er viktig i arbeidslivet.

«Gjennom EiT har jeg fått videreutviklet mine personlige egenskaper i mye større grad enn jeg hadde forventet ved oppstart av prosjektet. Jeg har fått mer innblikk i de positive sidene ved meg selv, samtidig som jeg har fått mulighet til å jobbe med det som tidligere har vært vanskelig. Det å gi tilbakemeldinger og motta dem på en god måte har vært utfordrende. Gjennom øvelsene og gruppesamspillet vi har vært gjennom fikk vi erfaring med dette, og jeg vektlegger denne erfaringen som det mest positive EiT har gitt meg.»

Magnus Domben
Student i samfunnsøkonomi

Foto: Lillian Eldem

Hva kjennetegner Ekspertes i team?

Dagens arbeidsliv kjennetegnes blant annet av høy grad av samarbeid mellom mennesker med ulik bakgrunn, erfaringer, ferdigheter og kunnskaper. Samarbeid på tvers av fag med folk man ikke kjenner godt, og som tenker annerledes enn man selv, er både berikende og utfordrende. I EiT er målet at dere skal utvikle **samarbeidskompetanse**, og dermed få en betydningsfull erfaring med ut i arbeidslivet.

Dette gjør dere ved å anvende egen fagkunnskap i et tverrfaglig prosjektarbeid, sammen med studenter fra ulike studieprogram på NTNU. I stedet for å lære teori om samarbeid ved hjelp av en kunnskapsbasert læringsform, tilegner dere samarbeidskompetanse gjennom erfaringslæring, som innebærer å erfare og reflektere over teamarbeid i praksis. Les mer om dette i refleksjonsboka.

I EiT bruker vi **fasilitatorer** som observerer dere mens dere arbeider, og som enkelte ganger deler sine observasjoner med dere slik at dere blir oppmerksomme ved sider av eget samarbeid som dere kan velge å reflektere over. Les mer om fasilitering i refleksjonsboka på s. 8-13. Det forventes at dere bruker tid på å utforske og diskutere sider ved samarbeidet, og gjennomfører tiltak (aksjoner) for å endre eller forsterke dette. Erfaringene samles i en egen prosessrapport ved semesterets slutt, som er grunnlaget for 50 % av karakteren i emnet.

Den andre halvdel av slutt karakteren er en vurdering av gruppas prosjekt, som også beskrives og drøftes i en rapport. Prosjektene varierer fra landsby til landsby, men har til felles at de gjerne belyser aktuelle problemområder fra samfunns- og arbeidsliv. Problemstillingene gruppene søker å besvare utvikles av gruppene selv, basert på deres samlede kompetanse. Det er et mål at samtlige studenter på gruppa skal **anvende sin fagkompetanse** i prosjektarbeidet. Studentene skal også få utvidet sitt perspektiv på egen fagkunnskap, og de skal bidra til å utnytte andres kunnskap i et tverrfaglig teamarbeid.

Det er en intensjon i EiT at studentgruppene samarbeider med **interne og**

► **Tips: Bruk refleksjonsboka**

Erfaring viser at studenter i EiT ofte synes at refleksjon er vanskelig. Refleksjonsboka inneholder noen tekster og modeller som kan være til støtte for dere for å forstå hva vi mener med refleksjon i EiT, og vi oppfordrer dere derfor til å lese tekstene på de første sidene i refleksjonsboka.

Over flere år har studentgrupper i EiT samarbeidet med eksterne aktører, deriblant NAV. Leder i NAV Midtbyen i Trondheim Hilde Merete Bygland sier at de lot seg imponere over studentenes faglige tyngde, representert med blant annet medisin, kunst, industriell økonomi og pedagogikk. - Tilbakemeldingene deres var mer treffsikre enn hva vi tror et konsulentfirma kunne ha gitt oss, sier hun.

eksterne samarbeidspartnere i prosjektarbeidet, for eksempel bedrifter, organisasjoner eller NTNUs tematiske satsningsområder (TSO). Dette gir en unik mulighet for kobling mellom eksterne virksomheter, interne fagmiljø og studenter under utdanning. Samarbeidspartnerne kan introdusere dere studenter for komplekse problemområder, som dere kan ta utgangspunkt i når dere skal utvikle deres egen problemstilling. Kontakten mellom studenter og samarbeidspartnerne kan medvirke til at forslag og ideer fra studentgruppene blir videreført eller tatt i bruk.

Lykke til med gjennomføringen av Ekspert i team!

Bjørn Sortland
EiT-leder

«NTNU har gått foran i universitets- og høyskolesektoren med sitt tilbud om Ekspert i team. Gjennom EiT tilegner studentene seg gode samarbeidsevner som kan bidra til å skape nytenking og innovative løsninger – både på arbeidsplassen så vel som i større samfunnsutfordringer. EiT gir dermed studenter med ulik fagbakgrunn en tilleggskompetanse i samarbeid, og det er svært viktig i arbeidslivet.»

Arvid Ellingsen
Spesialrådgiver i LO

Formelle rammer

Emnebeskrivelse 2021/2022	s. 8
Obligatoriske aktiviteter	s. 11
Tilrettelegging, fritak og ekskludering fra emnet	s. 15
Sluttarbeid	s. 17
Vurderingskriterier	s. 19
Utdyping av vurderingskriteriene	s. 21
Sensur	s. 28
Kvalitetssikring av undervisningen	s. 29

Emnebeskrivelse 2021/2022

Ekspert i team (EiT) Experts in Teamwork (EiT)

Ansvarlig faglærer: Bjørn Sortland

Faglærer (landsbyleder) og landsbytema for hver landsby presenteres på nettsidene: www.ntnu.no/eit (norsk) og www.ntnu.edu/eit (engelsk)

Studiepoeng: 7,5

Undervises kun i vårsemesteret

Intensjon

I Ekspert i team utvikler studentene samarbeidskompetanse ved å reflektere over og lære av konkrete samarbeidssituasjoner i gjennomføringen av et prosjekt. Studentene arbeider i tverrfaglige team med deltakere fra ulike studieprogram. Det tverrfaglige teamarbeidet benyttes til å utvikle studentenes samarbeidskompetanse. Hensikten er å gjøre prosjektarbeidet bedre. Aktuelle problemområder fra samfunns- og arbeidsliv danner utgangspunkt for teamarbeidet. Studentgruppenes prosjektresultat føres tilbake til interne og eksterne samarbeidspartnere.

Læringsform

Læringsformen i EiT er erfaringsbasert. Sentralt i læringen er situasjonene som oppstår underveis i det tverrfaglige prosjekt-samarbeidet. Studentene utvikler samarbeidskompetanse ved å reflektere over disse situasjonene gjennom hele forløpet. Refleksjonsarbeidet gjøres sammen i gruppa, og det stimuleres av fasilitering og ulike oppgaver som refleksjonsskriving, samspillsøvelser og tilbake-

meldinger. Fagseksjon for Ekspert i team legger det faglige grunnlaget for fasiliteringen, som utføres av landsbyleder og læringsassistenter.

Forventet læringsutbytte

Kunnskaper

- Studenten har kunnskap om gruppeprosesser, og kjenner sentrale begreper og forutsetninger for godt gruppearbeid.
- Studenten kan ut fra erfaringer fra gruppa gjøre rede for forutsetninger for godt tverrfaglig teamarbeid.
- Studenten har innsikt i hvordan egne og andres handlingsmønstre og væremåter påvirker samarbeid.

Ferdigheter

- Studenten kan anvende sin fagkompetanse i samarbeid med personer fra andre fagområder, og i fellesskap definere problemstillinger og å finne løsninger på dem.
- Studenten kan anvende grunnleggende gruppeteori og begreper for å beskrive egne konkrete samarbeidssituasjoner
- Studenten kan reflektere over sitt samarbeid, og analysere hvordan gruppa kommuniserer, planlegger, beslutter, løser oppgaver, håndterer uenigheter og forholder seg til faglige, sosiale og personlige utfordringer.

- Studenten kan gi konstruktive tilbakemeldinger til det enkelte gruppe-medlem og til gruppa som helhet, og reflektere over tilbakemeldinger fra gruppa.
- Studenten kan iverksette tiltak (aksjoner) som stimulerer samarbeid, og kan bidra til endring av samhandlingsmønstre for å skape et mer produktivt, konstruktivt og sosialt gruppesamarbeid.

Generell kompetanse

- Studenten har utvidet sitt perspektiv på egen fagkunnskap, i møte med kompetanse fra andre fagområder, og kan bedre formidle og anvende sin fagkompetanse i samarbeid med studenter fra andre fagområder.
- Studenten kan samarbeide med personer fra andre fagområder, og kan bidra til å utnytte deres felles tverrfaglige kompetanse.

Rammer

Studentene i EiT inndeles i landsbyer på inntil 30 studenter, og hver landsby inndeles i tverrfaglige grupper på fem til seks studenter. Undervisningsspråket er enten norsk eller engelsk. Hver landsby ledes av en faglærer kalt landsbyleder. I tillegg er det to læringsassistenter i hver landsby som fasiliterer studentgruppene.

Hver landsby har et bredt overordnet tema fra samfunns- eller arbeidsliv som danner utgangspunkt for studentgruppas prosjektarbeid. Landsbyen kan ha eksterne samarbeidspartnere som kan være veileder og mottaker av studentenes arbeid.

Landsbytemaene presenteres på nettsiden til EiT, og ønsket fagsammensetning i landsbyene er angitt som en veiledning for studentenes landsbyvalg.

Studentene melder inn sine fem prioriterte landsbyønsker i Student-Web innen 1. november hvert år. For å sikre tverrfaglige grupper i landsbyene oppfordres studentene til å velge minst to landsbyer fra

et annet fakultet enn det studenten kommer fra. Studentene fordeles til landsbyene ut fra sine prioriterte ønsker, behovet for fagkompetanse og antall plasser i landsbyen. For NTNU i Gjøvik og Ålesund gjelder det egne rammer som presenteres på nettsidene for EiT.

Læringsaktiviteter

Undervisningen består både av lærer- og studentstyrte aktiviteter. Innledningsvis legges det opp til aktiviteter som gjør at studentene blir kjent med hverandre. Studentene blir presentert for landsbytemaet og utarbeider en samarbeidsavtale i gruppa. Studentgruppa utarbeider forslag til sitt prosjekt ut fra landsbytemaet og den enkelte students kompetanse og interesse. Etter godkjenning fra landsbyleder arbeider studentgruppa med prosjektet gjennom hele semesteret/intensivperioden. Studentgruppa har ansvar for å følge opp samarbeidsavtalen og ev. revidere denne.

Studentgruppa blir fasilitert mens de arbeider. Fasiliteringen innebærer å bli observert og å få tilbakemelding på samspillet i gruppa. Studentene skriver både personlig refleksjon og grupperefleksjon. Refleksjoner initiert av fasilitering og refleksjonsskriving legger grunnlag for forståelse av vilkårene for godt samarbeid, og hvordan den enkeltes handlinger påvirker samarbeidet i gruppa. Gruppa skal ved behov sette i verk aksjoner for å bedre samarbeidet. Hva som menes med aksjoner er definert i vurderingskriteriene. Virkningen av aksjonene skal evalueres.

Obligatoriske aktiviteter

- Det er obligatorisk oppmøte.
- Utarbeide en samarbeidsavtale mellom medlemmene i studentgruppa i løpet av de to første landsbydagene.
- Muntlig presentasjon av prosjektet og en samtale om samarbeidet i studentgruppa ved undervisningslutt.

De obligatoriske aktivitetene må være godkjent av landsbyleder før sluttarbeidet leveres til sensur. Det er en forutsetning at hele studentgruppa deltar.

Sluttarbeid

Studentenes sluttarbeid er en prosjektrapport og en prosessrapport. Prosjektrapporten skal beskrive studentgruppas problemstilling og resultatet av prosjektarbeidet. Prosessrapporten skal beskrive samarbeidet i gruppa og hva den enkelte har erfart og lært gjennom felles refleksjon over relevante situasjoner fra samarbeidet om prosjektet. Forventningene til studentgruppas arbeid og kriterier for vurderingen er beskrevet i dokumentet «*Veiledning for studenter i Ekspertes i team*».

Vurderingsform

Studentgruppas sluttarbeid (prosjektrapporten og prosessrapporten) blir vurdert i henhold til karakterskalaen A – F. Gruppa får én felles karakter.

Prosjektrapporten teller 50 prosent og prosessrapporten teller 50 prosent av den endelige karakteren.

Ved karakteren «ikke bestått» eller gjentak av bestått eksamen må hele emnet tas om igjen.

Oppmøte

EiT undervises i vårsemesteret:

- **Intensive landsbyer:** Oppmøte hver dag i tre uker i januar (kl. 08–16)
- **Langsgående landsbyer:** Oppmøte hver onsdag gjennom hele semesteret (kl. 08–16)

Forkunnskapskrav

EiT er normalt obligatorisk i alle program på høyere grads nivå ved NTNU. Studieprogrammets studieplaner gir opplysning om når i studieløpet EiT skal gjennomføres og om emnet kan gjennomføres intensivt eller langsgående. Andre studenter kan søke opptak til EiT, men må være kvalifisert for opptak til et masterstudium for å kunne delta. Det er en forutsetning at studentene kan snakke undervisningsspråket (norsk eller engelsk).

Kursmateriell

- *Refleksjonsboka* for studenter i Ekspertes i team, som utdeles ved studiestart
- *Veiledning for studenter i Ekspertes i team*, som finnes på nettsiden til EiT
- Kompendium for studenter i Ekspertes i team, som vil bli gjort tilgjengelig digitalt

Vedtatt av Rektor som styre for EiT

Obligatoriske aktiviteter

Dette er obligatoriske aktiviteter i EiT:

- Det er **obligatorisk oppmøte**.
- Det skal skrives en **samarbeidsavtale** i studentgruppa i løpet av de to første landsbydagene.
- Studentene skal **presentere prosjektet muntlig** ved undervisningslutt.
- Landsbyleder og studentgruppene skal gjennomføre en **perspektivsamtale om gruppeprosessen** i løpet av ferdigstillingsfasen.

De obligatoriske aktivitetene må være godkjent av landsbylederen før sluttarbeidet leveres til sensur.

Oppmøte

Det er obligatorisk oppmøte hver landsbydag. I emnebeskrivelsen er det oppgitt at hele dagen (kl. 08–16) er avsatt til arbeidet med EiT. Det betyr at studentene ikke skal ha annen undervisning eller forpliktelser denne dagen. Se dato for årets landsbydager på www.ntnu.no/eit.

Utvikling av samarbeidskompetanse kan bare skje når gruppa er samlet og arbeider sammen. Øvelser og fasilitering stimulerer til refleksjon i studentgruppa og legger grunnlaget for læringen. Læringsaktivitetene krever derfor at gruppa er samlet hele dagen, og at gruppa er til stede i landsbyrommet til avtalte tider. Ettersom emnet er erfaringsbasert og erfaringene skal munne ut i en felles rapport, vil det gå ut over resten av gruppa når enkeltmedlemmer er fraværende.

Dersom en student har fravær ut over 20 prosent, eller ikke deltar på noen av de øvrige obligatoriske aktivitetene i EiT, medfører dette stryk i emnet. Dette innebærer at studenten må være til stede enten første eller andre landsbydag, slik at vedkommende kan delta i utarbeidelsen

Foto: Lillian Eidem

Læringsaktivitetene i EiT krever at studentgruppa er samlet.

av gruppas samarbeidsavtale. Studenter som ikke er til stede hverken første eller andre landsbydag, kan ikke fullføre EiT. Studentene har selv ansvar for å overholde oppmøtereglene. Landsbylederen har kun ansvar for å føre oppmøte. Det er landsbyleders fakultet som avgjør i saker som gjelder oppmøte.

Samarbeidsavtale

Grunnlaget for arbeidet i gruppene legges i starten av landsbyperioden. Som deltaker i ei gruppe er man gjensidig avhengig av hverandres innsats, bidrag og tilstedeværelse. For at samarbeidet skal fungere, må det ha visse spilleregler. Hvilke regler som gjelder, er noe studentene i gruppa skal diskutere seg fram til og nedfelle i en samarbeidsavtale. Dette er en obligatorisk aktivitet som skal gjennomføres i løpet av de to første landsbydagene, og som må gjøres for at emnet skal godkjennes.

Det er en forutsetning at samtlige på gruppa deltar i å lage samarbeidsavtalen. Det er viktig at avtalen er konkret og beskriver hva som forventes av den enkelte. Alle i gruppa må stå inne for samarbeidsavtalen ved at de signerer den. Hvis gruppa kommer i en konfliktsituasjon, skal avtalen brukes som et grunnlag for meklingsmøte, se s. 16. Samarbeidsavtalen bør evalueres i løpet av landsbyperioden, og ev. revideres.

Gruppas samarbeidsavtale skal som et minimum omfatte følgende punkter:

- Forventninger til den enkeltes bidrag underveis i samarbeidet og til den endelige leveransen
- Samarbeidsklima – hvordan ønsker gruppa å kommunisere?
- Avvik/uenigheter – hvordan skal dette håndteres?

Foto: Lillann Eidem

I løpet av de to første landsbydagene skriver studentgruppa en samarbeidsavtale som signerer av alle medlemmene.

Landsbylederen skal godkjenne gruppenes samarbeidsavtaler.

Det er viktig at gruppene er bevisste hva de er blitt enige om i samarbeidsavtalen. Fasilitatorteamet bør legge til rette for at avtalene blir holdt levende, og at de blir revidert ved behov.

Våre studentundersøkelser viser at aktiv bruk av samarbeidsavtalen bidrar til å høyne kvaliteten på det tverrfaglige gruppearbeidet i EiT.

Perspektivsamtale om gruppeprosessen

I løpet av ferdigstillingsfasen skal hver gruppe gjennomføre det som i EiT kalles en perspektivsamtale. Dette er en samtale som har som formål å se samarbeidsprosessen til gruppa under ett, løfte fram sentrale erfaringer og dermed gi perspektiv til både det som har vært, og relevansen av erfaringene for kommende samarbeid i arbeidslivet.

Rammer

- Perspektivsamtales gjennomføres i løpet av de siste landsbydagene (13–15).
- Samtalen ledes av landsbylederen. Læringsassistentene kan også være med, men det er ikke et krav. Alle gruppe-medlemmene deltar i samtalen.
- Samtalen gjennomføres med den enkelte gruppe i et eget rom. Den er ikke åpen for alle i landsbyen.
- Perspektivsamtales er en obligatorisk aktivitet, men er ikke en del av vurderingsgrunnlaget.
- Hvis en student har gyldig forfall under perspektivsamtales, må vedkommende møte landsbyleder på et annet tidspunkt for å få gjennomført en samtale om samarbeidsprosessen.

Innhold

I samtalen reflekterer studentene over samarbeidet, gjerne med utgangspunkt i situasjoner de ønsker å inkludere i prosessrapporten. Det er også hensiktsmessig at studentene reflekterer over hva de har lært som kan få betydning for dem i framtidige samarbeid. Til sammen kan dette være en god støtte til skriving av prosessrapporten.

Underveis i samtalen kan landsbylederen gjerne stille spørsmålene, og så la dialogen for det meste foregå mellom gruppe-medlemmene.

Det er også nyttig å snakke med læringsassistentene om hvilke observasjoner de har av gruppenes samarbeid i forkant av samtalen, slik at landsbyleder kan knytte spørsmålene til konkrete situasjoner i gruppa. For å få nok tid til at alle får reflektert og snakket om sine erfaringer, kan man sette av opptil 1 time pr. samtale.

Under følger noen forslag til spørsmål som landsbylederen kan stille:

- Hvordan har samarbeidet utviklet seg fra start til nå?
  - Hva har forandret seg underveis? Hva er mer stabilt?
- Hva kjennetegner dere som gruppe?
  - Hva er typiske handlingsmønstre og/eller væremåter? Styrker og svakheter?
- Har noe forandret seg underveis? (F.eks. gjennom hendelser, aksjoner, vendepunkt.)
- Hvilke situasjoner har dere valgt ut for prosessrapporten?
- Hva har vært utfordrende og givende i møtet mellom ulike faglige perspektiver i gruppa?
- Hva har dere lært som dere kan dra nytte av i innspurten av EiT?
- Hvis dere skulle fortsatt å jobbe sammen det neste året, hva ville dere endret på?
  - Hva vil dere ta med dere til framtidige samarbeid i studier og arbeidsliv?

Muntlig presentasjon av prosjektet

Studentgruppa skal presentere resultatene av prosjektet sitt ved undervisningsslutt, og det er en forutsetning at samtlige i gruppa deltar i presentasjonen. Studentene bør fokusere på samfunnsnyttene av resultatene fra prosjektet, og ev. hvordan arbeidet kan videreføres. De bør også fortelle hvordan de har utnyttet sin tverrfaglige bredde, og hvordan gruppas faglige sammensetning har påvirket arbeidet.

Studentgruppenes muntlige presentasjoner av prosjektet skal normalt være åpne for publikum. De kan f.eks. gjennomføres etter tur i et auditorium (vanligvis 20 min for hver gruppe), eller ved hjelp av plakater (poster) i form av en utstilling, hvor gruppene er til stede, presenterer prosjektet og svarer på spørsmål. Landsbylederen bestemmer rammene for presentasjonene, og bør invitere relevante personer til å overvære dem.

Hvis gruppa har samarbeidet med en ekstern partner, bør denne være til stede på presentasjonen. Den eksterne partneren bør kommentere studentenes resultater og ev. si noe om hvilken verdi resultatene kan ha for deres virksomhet eller for samfunnet

Den muntlige presentasjonen av prosjektet teller ikke på karakteren.

Hvis en student har gyldig forfall til presentasjonen, må vedkommende presentere prosjektet muntlig for landsbylederen på et annet tidspunkt.

Tilrettelegging, fritak og ekskludering fra emnet

EiT er et obligatorisk emne. For enkelte studenter kan imidlertid den gruppebaserte arbeidsformen i emnet oppleves som ekstra utfordrende. På de følgende sidene vil dere finne informasjon om muligheter for tilrettelegging av studiesituasjonen, fritak og hva man bør gjøre dersom spesielt krevende situasjoner oppstår i studentgruppene i løpet av landsbyperioden. Studentene kan informeres tidlig om mulighetene for meklings og eksklusjon, som et føre-var-prinsipp.

Studenter med behov for tilrettelegging

NTNU skal så langt det er mulig og rimelig, legge studiesituasjonen til rette for studenter med særskilte behov.

Her er noen eksempler på hva det kan legges til rette for:

- ADHD
- lese- og skrivevansker
- synshemming
- hørselshemming
- psykiske lidelser
- bevegelseshemming
- Aspergers syndrom

Tilretteleggingen må ikke føre til en reduksjon av de faglige kravene som stilles ved det enkelte studium, jf. lov om universiteter og høyskoler § 4.11. I EiT er det f.eks. ikke mulig at en enkeltstudent skriver egen prosessrapport.

Studenter med behov for tilrettelegging bes kontakte sitt institutt, fakultet eller NTNU Tilrettelegging. For mer informasjon, se <https://innsida.ntnu.no/tilrettelegging>.

Fritak fra emnet

Det er mulig å søke fritak for studenter som av psykiske eller fysiske årsaker ikke kan gjennomføre EiT. Relevant dokumentasjon (legeattest, uttalelse fra psykolog e.l.) kreves, og blir studenten gitt fritak, må vedkommende gjennomføre et annet programrelevant emne på masternivå. Mer informasjon om fritak finnes på www.ntnu.no/eit.

Ekskludering av enkeltstudenter

Enkeltstudenter kan ekskluderes fra emnet dersom vedkommende skaper store problemer for samarbeidet i gruppa og/eller unnlater å utføre sin del av arbeidet slik det er avtalt i studentgruppas samarbeidsavtale eller på andre måter.

Misnøye rundt den enkeltes deltakelse eller bidrag må tas opp i gruppa så tidlig som mulig, og forholdet må dokumenteres skriftlig fra starten av. Erfaring viser at jo tidligere slike saker blir satt på dagsorden, jo lettere er det å finne en løsning.

Det er landsbyleders fakultet som avgjør om studenter skal ekskluderes fra EiT eller ikke. Hvert fakultet har en egen EiT-kontakt som landsbyleder kan henvende seg til for å få bistand i en ev. ekskluderingsprosess.

Mekling

Alle parter bør tilstrebe å løse konflikten i stedet for å sette i gang en prosess med ekskludering. Det skal derfor alltid gjennomføres et meklingsmøte før en ev. ekskluderings sak fremmes for landsbyleders fakultet. Meklingen skal belyse saken fra begge partenes side. Formålet med meklingen er å avtale nødvendige tiltak for at studenten skal kunne fortsette i gruppa. Studenten som vurderes ekskludert, kan ha med seg en nøytral part (studentombud, studentprest, studieveileder fra institutt/fakultet, familiemedlem, venn eller andre) til meklingsmøtet. Hvis vedkommende ikke ønsker å møte til mekling, må han/hun få mulighet til å uttale seg skriftlig innen en gitt frist.

For mer informasjon om meklingsmøtet, kontakt landsbyleder.

Kontaktinformasjon

Fagseksjon for Ekspert i team: kontakt@eit.ntnu.no

Nettside EiT: www.ntnu.no/eit (norsk) og www.ntnu.edu/eit (engelsk)

NTNU Tilrettelegging: innsida.ntnu.no/tilrettelegging

Sluttarbeid

Foto: Lillian Eidem

I ferdigstillingsfasen arbeider studentene med å skrive en prosjektrapport og en prosessrapport.

Hver studentgruppe skal levere inn én prosjektrapport og én prosessrapport. Rapportene skal til sammen vise hva studentene har arbeidet med, og hvordan de har utviklet samarbeidskompetanse i tverrfaglig gruppearbeid. Beskrivelse av personlige og relasjonelle forhold skal samles i prosessrapporten, som skal være en konfidensiell rapport.

Det betyr at rapporten kun skal brukes i sensursammenheng, og at samtykke fra gruppe medlemmene må innhentes i andre tilfeller. Resultatene av prosjektarbeidet og studentenes bruk av sin fagkompetanse skal beskrives i prosjektrapporten.

Emnebeskrivelsen (s. 8) og vurderingskriteriene på de neste sidene danner det formelle rammeverket for rapportene. Hver rapport teller 50 prosent av den endelige karakteren.

Prosessrapporten

I prosessrapporten skal studentene beskrive og diskutere samarbeidet i gruppa og hva den enkelte har erfart og lært. Dette gjøres gjennom felles refleksjon over relevante situasjoner fra samarbeidet om prosjektet.

Prosessrapporten skal ikke overskride 25 sider (det inkluderer ikke forside, referanser og ev. vedlegg). Les mer om prosessrapporten på s. 22–25.

Prosjektrapporten

I prosjektrapporten skal studentene beskrive og diskutere gruppas problemstilling, metoder og resultater. I tillegg skal de vurdere hvordan hvert enkelt gruppe-medlem har bidratt med sin fagkompetanse i prosjektet, og hvordan gruppa har anvendt sin tverrfaglige bredde.

Landsbyleder definerer format og omfang på rapporten. Les mer om prosjektrapporten på s. 26–27.

Innlevering

Studentgruppens siste frist for å levere inn prosjekt- og prosessrapporten er én uke etter siste landsbydag (se dato for årets innleveringsfrist på www.ntnu.no/eit). Landsbyleder kontakter sitt institutt for å få bistand med nødvendig oppsett og tilganger i Inspira.

Produkt

I tillegg til prosjektrapporten kan studentene lage et produkt, f.eks. en kronikk, en «app» til en mobiltelefon, et spill eller et folkehelseiltak. Å lage et produkt setter fokus på bruker og støtter utvikling av innovative holdninger, men det er viktig å understreke at selve produktet ikke inngår i sluttarbeidene og karaktergrunnlaget. Dersom studentene ønsker å lage et produkt, må dette beskrives og analyseres i prosjektrapporten, slik at læringsmål og vurderingskriterier blir møtt.

Studenter som har laget et brettspill.

Foto: Kjersti Myhr

Vurderingskriterier Prosessrapporten

Karakter	Situasjoner	Teori	Refleksjoner	Aksjoner
Karakter A & B	Velger ut samarbeidssituasjoner og beskriver konkret hva som ble sagt og gjort, og hvordan enkeltmedlemmene reagerte (tanker og følelser).	Anvender teori og begreper til å perspektivere sitt eget samarbeid.	Analyserer samarbeidet på en meget god måte gjennom både individuelle- og grupperefleksjoner. Reflekterer meget godt over hvordan det var å gi og ta imot tilbakemeldinger for den enkelte, og hvordan faglige forskjeller har påvirket samarbeidet. Underbygger refleksjonene med konkrete eksempler fra samarbeidet.	Iverksetter tiltak (aksjoner) for å forbedre samarbeidet basert på refleksjoner over samarbeidssituasjoner. Endrer samhandlingsmønstre om nødvendig. Begrunner valg av tiltakene, diskuterer effekter og vurderer tiltakene i ettertid.
Karakter C & D	Velger ut samarbeidssituasjoner og beskriver mer generelt gruppas handlinger og reaksjoner.	Anvender teori og begreper til å forklare sitt eget samarbeid.	Forklarer samarbeidet på en god måte, men med få individuelle refleksjoner. Reflekterer over hvordan det var å gi og ta imot tilbakemeldinger, og hvordan faglige forskjeller har påvirket samarbeidet. Reflekterer med utgangspunkt i eksempler fra samarbeidet.	Iverksetter tiltak (aksjoner) for å forbedre samarbeidet. Disse er i noen grad basert på refleksjoner over samarbeidssituasjoner. Endrer i noen grad samhandlingsmønstre om nødvendig. Redegjør kun for tiltakene.
Karakter E	Velger ut samarbeidssituasjoner og beskriver generelt og i liten grad gruppas handlinger og reaksjoner.	Kjenner til grunnleggende teori og begreper, men relaterer denne i liten grad, eller i generelle trekk til eget samarbeid.	Gjengir samarbeidet med få refleksjoner. Reflekterer i liten grad over hvordan det var å gi og ta imot tilbakemeldinger for den enkelte, eller hvordan faglige forskjeller har påvirket samarbeidet. Underbygger i liten grad refleksjonene med konkrete eksempler fra samarbeidet.	Iverksetter i liten grad tiltak (aksjoner) for å forbedre samarbeidet.
Karakter F	Redegjør for gruppas aktiviteter, men velger ikke ut samarbeidssituasjoner.	Bruker teori og begrep med manglende forståelse. Knytter ikke disse til eget samarbeid.	Reflekterer uten å ta utgangspunkt i egne situasjonsbeskrivelser eller andre eksempler fra samarbeidet.	Iverksetter ikke tiltak (aksjoner).

Tabell som viser vurderingskriteirene for prosessrapporten. Prosessrapporten består av ulike deler, der situasjoner og teori er nødvendige forutsetninger, mens refleksjoner over situasjoner som gruppa har trukket fram og aksjoner (tiltak for å bedre samarbeidet) beskriver gruppeprosessen. Disse vurderes i henhold til karakterskalaen A-F, der A = Fremragende prestasjon som klart utmerker seg, B = Meget god prestasjon, C = Jevnt god prestasjon, D = En akseptabel prestasjon, E = Tilfredsstillende minimumskravene, og F = Ikke bestått. Oppbygging av rapporten, språk og referanser kan trekke opp eller ned i forhold til denne karakterskalaen.

Vurderingskriteriene for prosessrapporten er utdypet på de neste sidene.

Prosjektrapporten

Karakter	Tverrfaglighet i arbeidet	Prosjektpresentasjon
Karakter A & B	Vurderer hvordan de som gruppe har anvendt hvert enkelt gruppe-medlems fagkompetanse i arbeidet, fra problemstilling til sluttresultat. Viser tydelig hvordan den enkelte har utvidet sitt perspektiv på egen fagkompetanse gjennom det tverrfaglige samarbeidet.	Beskriver tydelig valg av problemstilling og mål, og begrunner disse. Viser klart hvordan de er forankret i landsbyens tema. Redegjør for hvilke metoder og teorier som er brukt, og begrunner valgene godt. Gir en oversiktlig presentasjon av resultatet og diskuterer dette. Reflekterer over samfunnsnyten av resultatet og drøfter hvordan det kan gi nytte for andre. Redegjør for og diskuterer hvordan arbeidet kan videreføres.
Karakter C	Beskriver hvordan de som gruppe har anvendt hvert enkelt gruppe-medlems fagkompetanse i arbeidet, fra problemstilling til sluttresultat. Viser i noen grad hvordan den enkelte har utvidet sitt perspektiv på egen fagkompetanse gjennom det tverrfaglige samarbeidet.	Beskriver valg av problemstilling og mål og begrunner disse i noen grad. Viser hvordan de er knyttet til landsbyens tema. Redegjør for hvilke metoder og teorier som er brukt, og begrunner i noen grad valgene. Presenterer resultatet og diskuterer dette i noen grad. Diskuterer samfunnsnyten av resultatet og viser hvordan det kan gi nytte for andre. Foreslår hvordan arbeidet kan videreføres.
Karakter D & E	Redegjør for gruppe-medlemmenes fagkompetanse, men viser ikke hvordan de som gruppe har anvendt dette sammen. Viser i liten grad hvordan den enkelte har utvidet sitt perspektiv på egen fagkompetanse gjennom det tverrfaglige samarbeidet.	Redegjør for problemstillingen og målet. Viser delvis hvordan disse er knyttet til landsbyens tema. Redegjør for hvilke metoder og teorier som er brukt. Gir en presentasjon av resultatet og diskuterer dette i liten grad. Beskriver samfunnsnyten av resultatet og angir i liten grad hvordan det kan gi nytte for andre. Foreslår delvis hvordan arbeidet kan videreføres.
Karakter F	Evner ikke å vise at prosjektrapporten er resultat av et felles prosjekt. Redegjør ikke for gruppe-medlemmenes fagkompetanse.	Gir ingen tydelig beskrivelse av problemstilling eller mål. Redegjør ikke for bruk av metoder eller teori. Presenterer resultatene på en uoversiktlig måte.

Tabell som viser vurderingskriteriene for prosjektrapporten. Prosjektrapporten vurderes ut fra tverrfagligheten i arbeidet og prosjektpresentasjonen, og dette vurderes i henhold til karakterskalaen A-F, der A = Fremragende prestasjon som klart utmerker seg, B = Meget god prestasjon, C = Jevnt god prestasjon, D = En akseptabel prestasjon, E = Tilfredsstillende minimumskravene, og F = Ikke bestått. Oppbygging av rapporten, språk og referanser kan trekke opp eller ned i forhold til denne karakterskalaen.

Dersom landsbylederen ønsker å introdusere egne krav til prosjektrapporten, må disse underordnes vurderingskriteriene ovenfor. De må også skriftliggjøres, slik at medsensor og andre ved en ev. omsensur kjenner vurderingsgrunnlaget.

Vurderingskriteriene for prosjektrapporten er utdypet på de neste sidene.

Utdyping av vurderingskriteriene og innhold i rapportene

Intensjonen med EIT er at studentene utvikler samarbeidskompetanse gjennom refleksjon over situasjoner som oppstår underveis i samarbeidet om prosjektet. I den videre teksten ser vi nærmere på

vurderingskriteriene for rapportene (se s. 19–20) og forventninger til innholdet i rapportene. Disse forventningene står landsbylederen fritt til å justere eller presisere ytterligere.

Foto: Liliann Eide

Det er konkrete situasjoner fra samarbeidet som danner utgangspunktet for prosessrapporten.

Prosessrapporten

Prosessrapporten tar utgangspunkt i konkrete samarbeidssituasjoner og viser hvordan gruppa gjennom refleksjon, utprøving av konkrete tiltak (aksjoner) og perspektiver fra litteratur (teori) har lært av sine erfaringer.

Forslag til struktur for prosessrapporten

Prosessrapporten kan struktureres på ulike måter. Her er et forslag som kan brukes som utgangspunkt. Studentgruppene bør diskutere i hvilken grad strukturen passer for dem, og hvilke tilpasninger gruppa bør gjøre.

1. Innholdsfortegnelse
2. Introduksjon (ca. 3–5 sider)
  - a. Landsbyen og gruppen
  - b. Introduksjon av gruppemedlemmene
3. Samarbeidssituasjoner (ca. 10–15 sider, 2–3 situasjoner)
  - a. Samarbeidssituasjon 1
  - b. Samarbeidssituasjon 2
  - c. Samarbeidssituasjon 3
4. Personlige refleksjoner over læringsutbytte (ca. 5 sider)
  - a. Medlem #1
  - b. Medlem #2
  - c. Medlem #3
5. Felles refleksjon over læringsutbytte (ca. 1 side)
6. Referanser

Introduksjon

Studentene bør introdusere rammefaktorer og andre forhold som la grunnlaget for eller påvirket gruppas samarbeid om prosjektet. Dette kan være rammer i landsbyen, som landsbytema, strukturer i oppstartsfasen, veiledning, fasilitering, øvelser o.l., samt rammer som gruppa selv satt, som problemstilling og mål, arbeidsformer, planer eller eksterne samarbeidspartnere. Det kan også være relevant å nevne ev. uforutsette hendelser som påvirket arbeidet.

Studentene bør også kort introdusere hvert enkelt gruppemedlem, særlig det som har hatt innvirkning på den enkeltes bidrag i gruppa. Det gjelder f.eks. fagbakgrunn, tidligere erfaringer, tidligere eller nåværende livssituasjon og personlige egenskaper.

I introduksjonen omtaler gruppa det de mener har vært særlig relevant for sitt samarbeid. Dette vil gjøre at leseren bedre forstår den sammenhengen som de utvalgte samarbeidssituasjonene senere i rapporten inngår i.

Samarbeidssituasjoner

I hoveddelen av rapporten beskriver studentene to til tre konkrete samarbeidssituasjoner eller hendelser. De bør velge situasjoner som har hatt betydning, som karakteriserer gruppa, eller som satte i gang noe som brakte dem videre. Hvis situasjonene er hentet fra forskjellige perioder i prosjektarbeidet, vil de kunne vise utviklingen i gruppas samarbeid.

Samarbeidssituasjonene må beskrives slik at det framgår hvordan den enkelte påvirker samarbeidet gjennom det han/hun sier og gjør, ev. ikke sier og gjør. Det er viktig å få fram alles stemme og ev. tanker

om situasjonen slik den utspiller seg. Derfor er det viktig å omtale gruppemedlemmene ved navn. Dersom prosessrapporten inneholder formuleringer som f.eks. «gruppa bestemte at» eller «gruppa syntes det var en god idé», blir ikke dynamikken mellom de enkelte medlemmene synlig. Bruk av navn i situasjonsbeskrivelsene kan utgjøre et skille mellom en middels og en god prestasjon.

Teori

EiT er et emne der læringen tar utgangspunkt i studentenes egne erfaringer fra samarbeidet i gruppa. Teorien skal de bruke for å få økt forståelse av erfaringene sine. For å oppnå dette drøfter studentene sine erfaringer i lys av begreper fra teori. I motsetning til rapportskrivning i mange andre emner skal derfor ikke prosessrapporten ha et eget kapittel hvor man redegjør for relevant teori. Teori og begreper flettes heller inn i prosessrapporten der hvor studentene mener det kan gi en økt forståelse av deres samarbeid.

I EiT drøfter studentene sine erfaringer i lys av teori og bruker teorien til å perspektivere eget samarbeid.

Det som skiller en middels prestasjon fra en god prestasjon er når studentene drøfter og bruker teorien til å sette sine samarbeids-erfaringer i et større perspektiv, heller enn kun å forklare det som skjedde.

Læringsmaterialet i emnet gir et teorigrunnlag, men studentene står også fritt til å hente teori utenfor dette.

Refleksjoner

Et vesentlig element i studentenes læringsprosess i EiT er gruppas felles refleksjon over samspillet dem imellom. Dette er gruppe-medlemmenes tanker og følelser om samarbeidssituasjonene nå når de ser det hele i ettertid. Dessuten inkluderer det deres vurderinger og tolkninger av det som skjedde. Videre innebærer det å stille spørsmål til det de gjør og tenker, og besvare disse spørsmålene med et ønske om å forstå samspillet i gruppa bedre.

Refleksjonene gruppa gjør seg, bør underbygges med konkrete eksempler eller situasjoner. De kan reflektere over ulike typer samarbeidssituasjoner, både når samarbeidet fungerer godt, og når det oppstår utfordringer. Det kan være vanskelig å reflektere over hvorfor samarbeidet er godt og beskrive hvordan den enkelte bidrar til et godt samarbeid, men også dette kan gi nyttig innsikt. Det er ikke tilstrekkelig kun å fortelle at noe er bra eller utfordrende, gruppa må i tillegg reflektere over hvorfor det er bra eller utfordrende.

I gruppas refleksjoner er det spesielt viktig å analysere hvordan egne og andres handlingsmønstre og væremåter påvirker samarbeidet om prosjektet. Gruppa øker sin forståelse av samarbeidet ved å reflektere over hvordan de f.eks. kommuniserer, planlegger, beslutter, løser oppgaver,

Foto: Lillian Eidem

Et vesentlig element i studentenes læringsprosess i EiT er felles refleksjon over samspillet i gruppa. For å prestere godt må gruppa få fram de enkeltes refleksjoner over samarbeidssituasjonene.

håndterer uenigheter og forholder seg til faglige, sosiale og personlige utfordringer. Med bakgrunn i de utvalgte samarbeidssituasjonene må gruppa diskutere om måten de samarbeider på, er hensiktsmessig, og hva som skal til for at samarbeidet skal bli best mulig.

For å prestere godt må gruppa få fram de enkeltes refleksjoner over disse samarbeidssituasjonene, slik at gruppas likheter og ulikheter kommer fram.

Trening i å gi og ta imot tilbakemeldinger er sentralt i EiT og kan være et godt utgangspunkt for å reflektere over egne og andres bidrag i gruppa, og dynamikken i gruppa som helhet.

I EiT arbeider studentene i tverrfaglige team. Et moment som derfor bør være med i en prosessrapport, er hvordan faglige og kulturelle forskjeller har påvirket samarbeidet.

Aksjoner

Tiltak som gruppa iverksetter for å bedre samarbeidet om prosjektet, kalles aksjoner. Aksjoner iverksettes med utgangspunkt i felles refleksjoner i gruppa. Det er viktig at målsettingene med aksjonene er tydelige.

En aksjon kan være å endre et handlingsmønster i gruppa for å bedre samarbeidet. Gruppa endrer handlingsmønster som et resultat av at de har reflektert over en situasjon som har hatt betydning eller på andre måter var viktig for gruppa.

En aksjon kan også være å beholde og forsterke noe som fungerer godt gjennom et bevisst valg. Gruppa viderefører og forsterker et tiltak som stimulerer samarbeidet ut fra en analyse av hvorfor tiltaket fungerer i gruppa.

Aksjoner kan dermed ta utgangspunkt i enten positive eller negative situasjoner, hendelser eller forløp i gruppa, og representerer noe gruppa kan trene på å endre eller forsterke og videreutvikle.

Det at gruppa evaluerer virkningen av aksjonene de iverksetter, og reflekterer over dette i prosessrapporten, utgjør et skille mellom en middels og en god prestasjon.

Refleksjoner over læringsutbytte ved undervisningslutt

Prosessrapporten skal inneholde en felles refleksjon over hva studentene har lært som gruppe når de ser tilbake på samarbeidet og hva som har hatt særlig betydning for dem. De samme momentene som er nevnt under perspektivsamtalet (s. 13), kan det være relevant for

gruppa å reflektere over her. Denne delen av rapporten kan dermed bidra som en oppsummering og videreutvikling av perspektivsamtalet.

I tillegg skal de enkelte medlemmene reflektere over sitt læringsutbytte ved hjelp av punktene under kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i emnebeskrivelsen. Den enkelte student skal ta utgangspunkt i noe som har hatt betydning for ham eller henne fra samarbeidet og relatere det til ett eller flere punkt. Studenten skal gjennom refleksjon over dette vise noe av sitt individuelle læringsutbytte. Disse refleksjonene kan gjerne skrives mot slutten av rapporten, og bør ikke overskride én side per person.

Tips: Bruk Refleksjonsboka

Erfaring viser at studentene ofte synes at refleksjon er vanskelig. *Refleksjonsboka* inneholder noen tekster og modeller som kan være til støtte for studentene. Vi oppfordrer dere derfor til å legge til rette for at studentene kan lese ulike deler av *Refleksjonsboka* i landsbyen.

Gruppa iverksetter tiltak (aksjoner) for å bedre samarbeidet

Studentgruppe som leser i og diskuterer tekster fra Refleksjonsboka.

Foto: Liliann Eidem

Prosjektrapporten

Foto: Lillian Eidem

Alle studentene bringer sin fagkompetanse inn i EiT-arbeidet. Her symbolisert ved en gammel bok, en modell av en hjerne, et filter, et spørreskjema, laboratorieutstyr, en ordbok, en robot, noteark, et stetoskop, en historiebok og en smarttelefon. I prosjektrapporten beskriver studentene på hver gruppe hvordan de har utnyttet den tverrfaglige bredden i sin gruppe i arbeidet med prosjektet. En tydelig beskrivelse av alle gruppemedlemmenes faglige bidrag er en forutsetning for en god prestasjon.

Tverrfaglighet i arbeidet

I EiT møtes master- og profesjonsstudenter fra de ulike fagområdene på NTNU for å arbeide sammen i tverrfaglige grupper. Studentene får dermed nyttig erfaring i å samarbeide med personer som har en annen fagbakgrunn enn dem selv. Ved å bruke de ulike fagkompetansene i gruppa kan studentene komme fram til nyskapende løsninger på komplekse samfunnsproblemer.

I prosjektrapporten må studentene beskrive hvordan de har utnyttet sin tverrfaglige bredde i arbeidet med prosjektet, og på hvilken måte hvert gruppemedlem har bidratt med sin fagkompetanse. En tydelig beskrivelse av alle gruppemedlemmenes faglige bidrag er en forutsetning for en god prestasjon.

Videre skal rapporten inneholde individuelle refleksjoner fra hvert enkelt gruppemedlem om hvordan han eller hun har utvidet sitt perspektiv på egen fagkunnskap gjennom det tverrfaglige arbeidet. Studenten skal også reflektere over hvordan egen kompetanse bedre kan formidles og brukes i samarbeid med studenter fra ulike fagområder.

Refleksjoner over hvordan gruppas faglige forskjeller har påvirket samarbeidet, gjengis i prosessrapporten (se s. 22–25).

Prosjektpresentasjon

I prosjektrapporten skal studentgruppa beskrive problemstilling og mål med prosjektarbeidet, og begrunne valget av disse. Gruppa skal også vise hvordan problemstillingen er forankret i landsbyens tema. Videre må studentene beskrive hvilke metoder og teorier som er benyttet i arbeidet, og begrunne valget av disse. Resultatet må presenteres og diskuteres, og det må redegjøres for samfunnsnyttene og videre bruk eller mulig videreføring. I tillegg skal gruppa beskrive hvordan de har tatt hensyn til ulike brukeres behov og ønsker.

En god prestasjon kjennetegnes av at gruppa er tydelig i sin presentasjon av problemstilling, metoder og resultater, og at valgene som er tatt, drøftes og begrunnes godt. Dersom gruppa redegjør for problemstilling og metoder uten at valget av disse begrunnes, er det ikke tilstrekkelig for en god prestasjon.

Videre forutsetter en god prestasjon at gruppa drøfter og diskuterer sine resultater og hvilken nytte disse kan ha for samfunnet, brukere og samarbeidspartnere. Det er ikke tilstrekkelig for en god prestasjon at gruppa foreslår hvilken nytte arbeidet kan ha for andre, eller hvordan det kan videreføres, uten at dette drøftes.

Sammendrag

Rapporten skal ha et sammendrag på om lag 200 ord hvor prosjektet beskrives kort. Sammendraget skal også oppsummere gruppas vurderinger av prosjektets samfunnsnytte og hvordan prosjektet kan videreføres.

Sensur

Prosjektrapporten og prosessrapporten blir vurdert ut fra karakter-skalaen A–F. Prosjektrapporten teller 50 prosent, og prosessrapporten teller 50 prosent av den endelige karakteren. Gruppen får felles karakter; det er ikke anledning til å gi individuelle karakterer.

De obligatoriske aktivitetene må være godkjent av landsbylederen før gruppa kan levere inn rapportene til sensur, men de muntlige presentasjonene teller ikke med på den endelige karakteren.

Karakterbegrunnelse

Enkeltstudenter har rett til karakterbegrunnelse. Krav om begrunnelse fremmes av studenten til landsbyleders fakultet senest en uke etter karakterens kunngjøring. Begrunnelse skal normalt være gitt innen to uker etter at studentene har bedt om dette. Les mer om «Begrunnelse og klage» på Innsida.

Klage på karakter

Dersom en enkeltstudent ønsker å klage på karakteren, skal klagen framsettes til landsbyleders fakultet senest tre uker etter kunngjøring av karakteren. Fakultetet oppnevner da en ny sensurkomité, bestående av en ekstern sensor og en annen landsbyleder. Det er viktig at minst én i den nye sensurkomiteen har tidligere erfaring med å sensurere prosessrapporter i EiT. Hvis studenten har satt fram krav om begrunnelse, er klagefristen tre uker etter at begrunnelsen er gitt. Ved klage på karakterfastsettingen av gruppearbeid, der det gis en felles karakter, klager man individuelt. En ev. endring etter klage vil kun gjelde for den som har klaget. Les mer om «Begrunnelse og klage» på Innsida.

Kvalitetssikring av undervisningen

I EiT er det kultur for å observere og gi hverandre tilbakemeldinger om undervisningen. Det er fokus på erfaringsutveksling blant undervisningspersonalet, og læringsassistentene veiledes i ulike undervisningssituasjoner. Når det oppdages ting som ikke fungerer, skal det så langt det lar seg gjøre, settes inn ressurser for å bedre situasjonen med én gang. Det overordnede målet er at alle studentene skal få samme undervisningskvalitet, uavhengig av landsby.

Erfaringer fra hele EiT-virksomheten samles kontinuerlig gjennom studieåret, og leder for Fagseksjon for Eksperter i team utarbeider en samlet rapport om undervisningen i EiT ved avslutningen av studieåret. Basert på erfaringer fra forrige studieår, reviderer fagseksjonen læringmaterialet samt opplæringen og veiledningen av undervisningspersonalet.

Ansvar for kvaliteten i undervisningen

Landsbylederen skal gjennomføre undervisning og sensur i tråd med intensjonene i emnet, slik at studentenes læringsutbytte og vurdering blir enhetlig for alle landsbyene.

Leder for Fagseksjon for Eksperter i team og instituttleder ved landsbyleders institutt har sammen ansvar for å følge opp kvaliteten i undervisningen:

- Instituttleder har ansvar for at landsbyleder har nødvendig kunnskap og ferdigheter til å legge til rette for et læringsmiljø som trener samarbeidskompetanse gjennom erfaringslæring.

- Instituttleder har ansvar for å skaffe nødvendige ressurser til emnet.
- Leder for Fagseksjon for Eksperter i team har ansvar for at fagseksjonen utarbeider læringmateriell og metoder, og lærer opp og veileder landsbyledere og læringsassistenter.
- Leder for Fagseksjon for Eksperter i team har arbeidsgiveransvaret for læringsassistentene.

Leder for Fagseksjon for Eksperter i team og landsbyleder har sammen det faglige ansvaret for undervisningen i landsbyen:

- Landsbyleder har det faglige ansvaret for studentgruppens prosjektarbeid.
- Landsbyleder har ansvar for å følge opp studentgruppens refleksjoner, og veilede i skriving av prosessrapporten.
- Landsbyleder har ansvar for å gjennomføre referansegruppemøter i landsbyen.
- Landsbyleder har ansvar for å gjennomføre en emneevaluering (se NTNUs system for kvalitetssikring av utdanning).
- Leder for Fagseksjon for Eksperter i team har det faglige ansvaret for den erfaringsbaserte undervisningsmetoden for utvikling av samarbeidskompetanse.

Studieprogram eller institutt kan legge premisser for landsbyens tema.

Referansegruppe og referansegruppemøte

Foto: Lillann Eidem

Referansegruppemøtet kan gjerne gjennomføres som en samtale mellom landsbylederen og studentene i landsbyen. Det er en anledning for studentene til å gi tilbakemeldinger om læringsaktivitetene, informasjonsutvekslingen, inneklimaet i landsbyrommet, hvorvidt landsbylederen har vært tilgjengelig, læringsassistentenes bidrag til studentenes refleksjon over samspillet, læringsmateriellet og samarbeidet med eksterne partnere.

I alle emner skal det innhentes tilbakemeldinger fra studentene ved referansegrupper, iht. NTNUs system for kvalitetssikring av utdanning. Landsbylederen har ansvar for å opprette ei referansegruppe i landsbyen. En representant for hver studentgruppe og landsbyleder må delta. I tillegg kan læringsassistentene, undervisningsassistenten,

en representant fra institutt/fakultet og en representant fra Fagseksjon for Ekspert i team forespørres om å delta. Referansegruppa skal fremme forslag til tiltak for å forbedre studentenes læringsutbytte av EiT.

Gjennomføring av referansegruppemøte

Det skal kalles inn til tre møter med referansegruppen: ett ved oppstart, ett midtveis og ett ved avslutning av emnet.

Forslag til framgangsmåte:

1. Hver studentgruppe velger ut én referansegrupperepresentant.
2. Det settes av tid i landsbyplanen (ca. 20 min) hvor gruppene diskuterer hva de ønsker å ta opp i referansegruppemøtene. Referansegrupperepresentanten noterer. Del gjerne ut listen med forslag til tema for referansegruppemøtene, slik at studentene får anledning til å forberede sine tilbakemeldinger.
3. Landsbylederen, og ev. andre, har møte med referansegrupperepresentantene. Hver representant legger fram synspunkter fra sin gruppe.

Rapport fra EiTs referansegrupper

Etter referansegruppemøtet har landsbyleder ansvar for at det fylles ut en referansegrupperapport og at denne publiseres. Les mer om referansegrupper og publisering av referansegrupperapport på Innsida.

Eksempel på spørsmål:

- Hvordan er inneklimaet i landsbyrommet (størrelse, luft, lysforhold, støy, innredning osv.)?
- Er læringsmålene i EiT formidlet på en hensiktsmessig måte?
- Har oppmøtetider og planer i landsbyen vært tydelig nok kommunisert?
- Er læringsaktivitetene hensiktsmessig iht. læringsmålene i emnet?
- Er landsbylederen tilgjengelig for veiledning når studentene trenger det?
- Har læringsassistentene bidratt til økt refleksjon over samspillet i gruppa?
- Støtter læringsmateriellet læringen?
- Der hvor landsbyen har eksterne samarbeidspartnere: Hvordan fungerer samarbeidet?

ntnu.no/eit